

16.10.2019

Sivistysvaliokunta
siv@eduskunta.fi

HE 29/2019 vp Hallituksen esitys Eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020.

VNS 2/2019 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020—2023.

Yksityiskoulujen Liitto ry kiittää tilaisuudesta tulla kuulluksi vuoden 2020 valtion talousarvion sekä julkisen talouden suunnitelman 2020-23 käsittelyssä.

Valtion talousarvion pääluvun 29 ja nuorten perustaitojen varmistamisen osalta kiinnitämme huomiota seuraaviin kohtiin:

Nuoret siirtyvät peruskoulun jälkeen toiselle asteelle usein kehnoin perustiedoin ja taidoin, eikä perusopetus anna tässä mielessä kaikilta osin riittäviä jatko-opintovalmiuksia. Heikoin perustiedoin toiselle asteelle siirtyvä nuori törmää kasvaneisiin vaatimuksiin, mikä saattaa johtaa opintojen keskeytykseen. Tähän nivelvaiheeseen tarkoitettujen hyvien tukimuodot, kymp-piluokka, VALMA, LUVA jne saatetaan kuitenkin kokea turhina, päämäärättöminä väliaikaispaikkoina.

Perustaitojen varmistaminen jokaiselle peruskoulun päättävälle nuorelle edellyttää nykyisen kolmiportaisen tuen toimivuuden ja inklusion välitöntä, kriittistä ja kunnollista arviointia sekä esimerkiksi samanaikaisopettajuuden, erityisopetuksen kehittämistä ja oppilaanohjauksen selkeää lisäämistä. Tuen tulisi olla varhaista ja riittävää. Tähän työhön pitää ottaa mukaan alusta alkaen tutkimuspuoli, jossa seurataan toimenpiteiden vaikuttavuutta ja tuloksia.

Kunnollinen ja joustava esi- ja alkuopetuksen yhtenäinen kokonaisuus, jossa ensimmäisten perustaitojen saavuttamisen mukaiset joustavat siirtymät, on hyvä alkua mutta joustavuutta siirtymisissä tarvitaan koko perusopetukseen ja erityisesti nivelvaiheisiin. Perinteistä luokalle jäämistäkään ei tulisi vältellä, jos tavoitteet eivät täyty. Samoin perusopetuksen jälkeen olisi tärkeää päästä nopeasti kiinni toisen asteen opintoihin esimerkiksi tuen seurattessa mukana.

Perusopetuksen päättöarvosanojen kriteereiden määrittely helpottaa myös perustaitojen saavuttamisen arviointia ja ovat tervetulleita. Mielestämme tätä voisi harkita myös parissa muussa perusopetuksen vaiheessa, vaikkei tämä olekaan suunnitelmissa tällä kierroksella.

Uudistukset edellyttävät opettajien täydennyskoulutustumista eri osa-alueilla sekä opettajien peruskoulutuksen uudistuksia, onko tätä huomioitu rahoituksessa? Näemme tärkeäksi säilyttää opettajan työn kiinnostavuus ja pyrkiä estämään opettajien uupumista.

16.10.2019

Oppilas- ja opiskeluhuollon palvelujen vahvistaminen on eräs tärkeä edellytys laadukkaalle ja tasa-arvoiselle perusopetukselle ja toisen asteen koulutukselle. Vaalikaudelle suunniteltu rahoituksen korotus tulee kuitenkin kohdentaa ylläpitäjäneutraalisti, suoraan opetuksen ja koulutuksen järjestäjille. Tällä hetkellä rahoitus kohdentuu kunnille valtionosuusrahoituksena ja siirtyy sieltä sopimusperusteisesti esimerkiksi yksityisille opetuksen ja koulutuksen järjestäjille.

Yksityiskoulujen Liitto näkee riittävän perusrahoituksen tärkeänä sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa. Erityisesti esityksen lukiorahoituksen korotus tulee lukioille tarpeeseen edellisten vuosien indeksijäädytysten ja leikkausten jälkeen. Samaan aikaan Hallitusohjelman mukaan suunnitteilla oleva maksuton toinen aste ja oppivelvollisuuden laajentaminen lisäävät kuitenkin kiinteitä kuluja lukiokoulutukseen. Arviot näiden kulujen suuruudesta vaihtelevat eri tahojen laskelmissa. Pidämme tärkeänä, että oppivelvollisuuden laajentamisesta syntyvät kulut rahoitetaan täysimääräisesti. Näemme vaarana, että oppivelvollisuuden laajentamisen kustannusten rahoituksen ollessa riittämätön, opetuksen järjestäjät joutuvat laikamaan opetuksesta. Lisäksi on huolehdittava, ettei lukiokoulutuksen järjestämiseen tarkoitettu perusrahoitus pääse uudelleen laskemaan, sillä uudistuva lukio edellyttää investointeja koulutuksen järjestäjiltä.

Ei-kunnallisten opetuksen ja koulutuksenjärjestäjien investointeja rasittaa edelleen arvonlisävero, joka suoritetaan täysimääräisenä opetuksen ja koulutuksen järjestäjälle maksettavan rajallisen arvonlisäverokompensaation ylimenevältä osalta. Käytännössä kaikkien suurempien investointien, kuten peruskorjausten ja koulutilojen laajennusten kustannuksista maksetaan täysimääräinen arvonlisävero 24%.

Pidämme kohtuullisena, että koulutuksen järjestäjille turvataan riittävät taloudelliset edellytykset lukiokoulutuksen uudistustyöhön ja koulutuksen toteuttamiseen mielekkäällä tavalla.

Yksityiskoulujen Liitto ry näkee suuret, kertaluonteiset hankerahoituksiin perustuvat ohjelmat ongelmallisina; Pidämme näiden hankkeiden pysyvyyttä epävarmana ja itse hankkeita byrokraattisina, hankalina hakea ja valvoa. Esimerkiksi perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelman kertaluonteinen, kolmivuotiseen hankkeeseen esitetty rahoitus lisättynä perusrahoitukseen antaisi opetuksen järjestäjille mahdollisuuden toteuttaa tavoitteet paikallisesti mielekkäästi ja pitkäjänteisesti. Pienten opetuksen järjestäjien – kunnallisen tai ei-kunnallisen – resurssit hakea hankerahaa saattavat olla heikot, vaikka hankkeen tuoma hyöty olisikin eduksi toimijalle. Jos perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmahankkeen tavoite on vahvistaa olemassa olevien inkluusiomallin ja kolmiportaisen tuen toimivuutta, näemme erityisen tärkeänä kohdentaa rahoitusta kattavasti kaikille perusopetuksen järjestäjille.

Kokeilutoimintaan tarkoitettu hankerahoitus on sen sijaan edelleen tervetullut tapa edistää uuden innovointia. Kokeiluhankkeet tukevat kulloisiakin strategisia tavoitteita.

Koska riittävä perusrahoitus on yksityisille perusopetuksen järjestäjille tärkein – ja ainoa tulonlähde Yksityiskoulujen Liitto haluaa nostaa tässäkin yhteydessä esiin ei-kunnallisten perusopetuksen järjestäjien rahoituksen epäkohdan: Vuodesta 2015 lukien on ei-kunnallisten

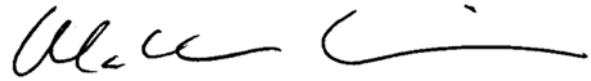
16.10.2019

perusopetuksen järjestäjien kotikuntakorvauksena saamasta rahoituksesta mielestämme perusteetta leikattu 6%.

Helsingissä 16. päivänä lokakuuta 2019
Yksityiskoulujen Liitto ry

Aki Holopainen
puheenjohtaja

Markku Moisala
toiminnanjohtaja

Vuonna 1935 perustettu Yksityiskoulujen Liitto ry on suomalaisten yksityisten opetuksenjärjestäjien yhdistys, joka palvelee jäseniään koulujen toimintaan liittyvissä asioissa.

Yksityiskoulujen Liitto hoitaa jäsenkoulujen edunvalvontaa, antaa lausuntoja ja tiedotteita jäsenkouluja koskevissa asioissa sekä järjestää johdon ja henkilöstön koulutusta. 2% perusopetuksen oppilaista ja joka kymmenes suomalainen lukio-lainen opiskeli Yksityiskoulujen Liitto ry:n jäsenkoulussa lukuvuonna 2018–19. Yksityiskoulujen Liiton jäsenkouluissa työskentelee 23000 oppilasta ja opiskelijaa sekä yli 1600 opettajaa.